

Delaktighets- process Stadshusparken

Sammanställning av
delaktighetsinsatser i utvecklingen av
Stadshusparken i Mölndal

Från juni 2017 till juni 2018

Konsult

Rapporten har tagits fram av White Arkitekter AB 2018.

Lisa Wistrand, processledare
Anna Krook, processledare
Moa Lipschütz, medverkande
Siri Lönnroth Himmelman, medverkande

Referensgrupp White:

Anna Eklund, landskapsarkitekt
Jonathan Anderson, landskapsarkitekt
Viktor Martinsson, ljusdesigner
Andreas Milsta, ljusdesigner
Kajsa Sperling, ljusdesigner

Kontaktperson: Lisa Wistrand
lisa.wistrand@white.se
031 608769

Projektgrupp Mölndals stad

Kenth Berntsson, projektledare
Vanessa Maciel Pinto, projektkommunikatör

Frida Törnqvist
Jonas Häggson
Julia Halldin
Elisabeth Östman
Daniel Pawholm
Lotta Malm
Maria Modin
Christina Bodin

Kontaktperson: Kenth Berntsson
kenth.berntsson@molndal.se

Bilderna i rapporten är tagna av White eller har tillhandahållits av Mölndals stad.

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	4
1. Bakgrund.....	6
2. Dialog och delaktighet	8
3. Delaktighetsstrategi - tre etapper	9
4. Stadshusparken idag.....	11
5. Utvecklingsinriktning.....	16
6. Sammanställning av idéer	22
7. Principer för parkutveckling	28

En park för vardag, utflykt och fest!

I samband med omdaning av Mölndals innerstad ska Stadshusparken omvandlas till hela Mölndals stadspark. I syfte att ta fram underlag till parkens utveckling har White tillsammans med Mölndals stad genomfört en delaktighetsprocess. Tanken är att parkens framtid formas i en gemensam arbetsprocess där idéer genereras gemensamt av mölndalsbor, organisationer, tjänstepersoner och politiker.

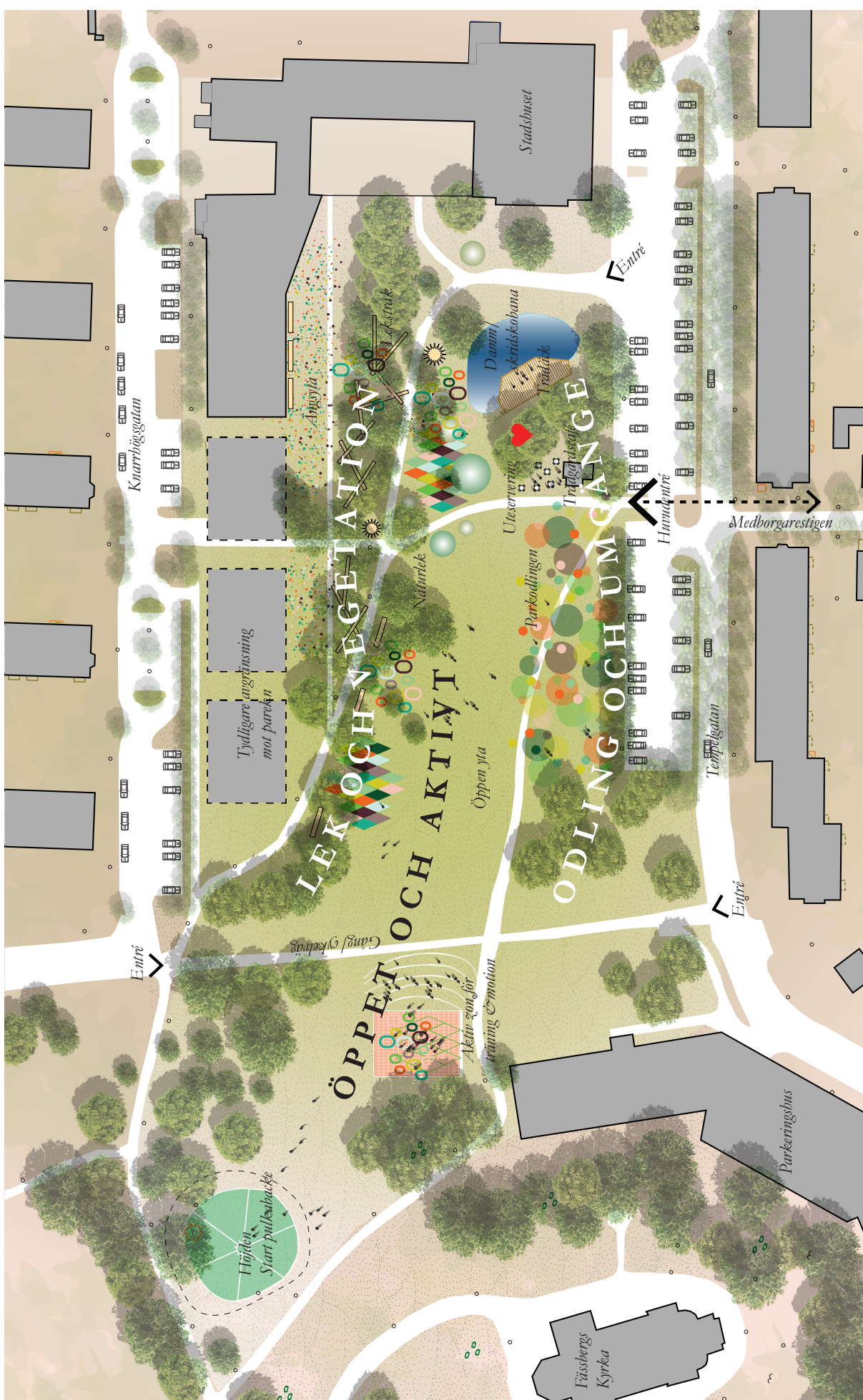
Denna rapport redovisar det arbete som genomförts i delaktighetsprocessen, samt de slutsatser och resultat som arbetet lett fram till. Rapporten sammanställer processens tre etapper.

Etapp 1, sommaren 2017, handlade om att initiera arbetet, ta fram en strategi för delaktighet och formulera ett manifest för hur och varför detta skulle göras. Etapp 2, sommar, höst och vinter 2017-2018, ägnades åt kunskapsinhämtning från invånare och användare. Etapp 3, våren 2018, har ägnats åt fördjupande samtal om parken och workshops där idéer och behov har kunnat konkretiseras.

*Delaktighetsprocessen har resulterat i en vägledning av parkutvecklingen. Stadsparken ska vara en park för **vardag, utflykt** och **fest**. Nyckelorden för utvecklingen är **samlade, omväxlande, aktiv** och **rofylld**. Många av parkens nuvarande värden bör också bevaras eller stärkas. Illustrationen till höger visar en sammanställning av alla de idéer och erfarenheter som nåtts genom delaktighetsarbetet. Genom mindre insatser över tid kan parkens delar tydligare än nu, och med större kvaliteter, innehålla plats för **lek och vegetation, öppna ytor och aktivitet**, samt **odling och umgänge**. Rapporten visar konkreta exempel på vad de olika nyckelorden och platserna innebär.*

Denna rapport avslutats med en plan för fortsatt arbete med att utveckla Stadshusparken, där kunskap inhämtad från denna delaktighetsprocess ger form och innehåll till parken.

Illustration t.h.: Idéskiss som sammanställer de tankar som delaktighetsprocessen resulterat i.

1. BAKGRUND

Det är sedan länge känt att våra städer och samhällen utvecklas bäst om människor skapar staden gemensamt. Staden och livet i staden är **allas angelägenhet** och därför också **allas ansvar**. Mölndals Stad sätter **delaktigheten i första rummet** när Stadshusparken ska bli **Mölndals nya stadspark**. Det ger stora möjligheter till ny-tänkande och utformning av en spännande park!

"Cities have the capability of providing something for everybody only because - and only when - they are created by everybody"

(JANE JACOBS, 1961)

DELAKTIGHET GER MERVÄRDEN

Den fysiska miljön har stor betydelse för människors välbefinnande och liv, och beroende på hur den utformas kan den såväl stödja som motverka fungerande sociala system. Att utveckla en socialt hållbar stad innebär att sätta människor i fokus, såväl på mikro- som makronivå.

Genom dialog och delaktighet som ger fler möjlighet att bidra med sin kunskap skapas hållbara miljöer. För att de värden som skapas i samverkan ska lyftas krävs en lyhörd och kommunikativ processledning. Då finns möjlighet att fler känner sig delaktiga och vill dela ansvar och kunskap.

UPPDRAGET

Mölndals Stad ska utveckla Stadshusparken och som del i den processen har en delaktighetsprocess med olika dialogaktiviteter genomförts.

Stadens ambition är att bygga en ny stadspark som berör alla medborgare i staden, kopplat till den stora om-

daning av Mölndals innerstad som nu sker. Önskemål om ny stadspark som kan vara en levande lunga i staden har kommit från flera håll. Rörligheten i de centrala delarna av Mölndal kommer att öka kraftigt med fler boende och besökare, och behovet av bra park ökar med förtätningen. Delaktighetsprocessen har fungerat som ett förarbete och underlag till detaljplanen som ska tas fram för parken och dess omgivning.

Genom att i tidigt skede utforma en process för dialog och delaktighet kan platsen utvecklas i samverkan, vilket ger ökad kvalitet i utformning och stärker det sociala livet i området.

EN GENOMTÄNKT PROCESS

Beslut om detaljplan togs under våren 2017. Delaktighetsprocessens resultat ska fungera som ett förarbete och underlag till detaljplanen och till gestaltning av parken. Dialog- och delaktighetsprocessen har skett under ett års tid, men har under året genomgått tre etapper med olika intensitet och fokus. Efter varje avslutad etapp har material och slutsatser sammanställts

för att processen ska kunna följas och utvärderas. Vid uppstart av nya etapper har metoder och inriktning kunnat anpassas för att hela tiden svara mot projektets syfte.

Dialog och delaktighet tar inte slut när parken är utformad. Istället är det en ständigt pågående process som ger liv och identitet till offentliga rum. Processen kan ge möjlighet för samverkan kring parkens innehåll och programmering mellan medborgare, kommunala verksamheter, civilsamhälle och näringsliv.

**Stadshusparken ska bli
hela Mölndals stadspark!**

2. DIALOG OCH DELAKTIGHET

Inkludering är grundläggande i demokratisk stadsplanering, men medborgardialog och brukardelaktighet kan vara många olika saker. Beroende på **sammanhang kan olika metoder och förhållningssätt vara effektiva.**

DEN DEMOKRATISKA DELAKTIGHETEN

Mölnåls utveckling styrs i grunden av invånarna. Genom allmänna val utses politiska representanter, som styr verksamheten genom beslut eller genom delegation till tjänstepersoner. I Mölnåls, liksom i många andra kommuner, arbetar politiker och tjänstepersoner dessutom med dialog och utökad delaktighet för att tillsammans med invånarna kunna fatta ännu bättre beslut.

Dialog betyder helt enkelt samtal, och innebär ett tillfälle för flera parter att lyssna på varandras erfarenheter och åsikter, och tillsammans hitta lösningar och förslag.

Ofta används begreppet delaktighet för att beskriva invånares och andra aktörers roll i utvecklingen, eftersom det finns många sätt för invånare att bjudas in till och ta del av kommunens beslut och verksamhet.

Den enklaste formen av delaktighet är att hållas informerad om vad som sker. Mer djupgående delaktighet kan innebära att beslutsmandat flyttas från politiker till grupper av invånare, eller att kommunen och invånare driver utvecklingsprojekt gemensamt.

MÖLNÅLS DIALOGPOLICY

Sedan 2016 har Mölnåls stad en policy för hur dialog och delaktighet kan genomföras.

Mölnåls policy är utformad som verktyg och metodförslag för arbete med övergripande frågor kring samhällsutveckling. Fokus i metoderna ligger på lyssnandet, där mölnålsbor ges tillfälle att berätta för politiker och tjänstepersoner om sina erfarenheter och idéer inför beslut. På så sätt får beslutsfattare bättre förståelse för olika personers och grupperns behov och engagemang.

Enligt Mölnåls policy ska medborgardialog hållas i frågor där det finns reell möjlighet att påverka innan beslut fattas. Policyn skiljer mellan *informationstillfällen*, då kommunen förmedlar redan fattade beslut, och *dialogmöten* då kommunen lyssnar på och pratar med mölnålsborna.

I Mölnåls finns en tydlig vilja att dialogen ska ske nära de politiska besluten, och det är alltid politiker som beslutar om medborgardialoger och genomför samtalen. Tjänstepersoner planerar, stöttar och följer upp vad som sagts, och ser till att alla deltagare får återkoppling efteråt.

Mölnåls policy är utformad för att ge bästa möjliga resultat i arbete med stora, övergripande frågor i ett tidigt skede. I framtagandet av nya översiktsplanen var politikersamtalen ett bra sätt att nå fördjupad kunskap om mölnålsbornas erfarenheter och behov, och ge politiker och tjänstepersoner ett bra underlag för att arbeta vidare.

OLIKA FORMER AV DELAKTIGHET

Utvecklingen av Stadshusparken befinner sig i ett annat skede än översiktsplaneringen. Parken finns redan idag, och många mölnålsbor har starka kopplingar till den. Det är därför svårt att prata om parken på ett allmänt plan, utan det ligger närmare till hands att diskutera den faktiska platsen och de verkliga erfarenheter som mölnålsborna har.

Utvecklingen av Stadshusparken behöver därför använda andra delaktighetsmetoder. Här är det viktigare att prioritera vissa målgrupper vars upplevelse av parken behöver ges särskilt fokus, än att "alla" ska få komma till tals. Det är också viktigt att delaktigheten kopplas samman med den faktiska utformningen av den framtida parken, så att fortsatta relationer till platsen kan skapas tidigt.

I Stadshusparken har politiskt beslut om att utveckla parken redan tagits. I det skede Mölnåls Stad befinner sig nu behövs underlag för utformning och framtida innehåll för att den ska kunna användas av fler grupper, och kunna förmedla de upplevelser som eftersträvas.

Genom att överlåta delar av ansvaret till mölnålsborna genom olika typer av delaktighetsprocesser ökar intresset och engagemanget för parken, och tilliten stärks till både kommunens förvaltningar och till samhället.

3. DELAKTIGHETSSTRATEGI: TRE ETAPPER – OCH SEDAN VIDARE!

Formuleringen av en strategi för genomförande och långsiktighet är projektspecifik. I varje projekt är det avgörande att definiera vad som avses, varför insatserna görs och hur målen ska uppnås.

PROCESSENS PRINCIPER

En delaktighetsprocess som bygger på invånarnas erfarenheter och behov behöver förankras väl och vara flexibel för att kunna engagera både en bred intressentgrupp och en specifik målgrupp. Därför har processen byggts upp kring en tydlig delaktighetsstrategi och avgränsade etapper. I slutet av varje etapp summeras insatser och kunskap. Återkopplas sker till deltagande, och beslut tas om nästa steg.

ETAPP 1

Arbetet med att utveckla Stadshusparken har delats upp i tre etapper. Projektets etapp 1 gick ut på att planera och ta fram en riktning för dialogaktiviteterna. För detta upprättades en delaktighetsstrategi och ett manifest som stöd för beslut och avvägningar. En första kunskapsinhämtande aktivitet genomfördes på Pellekandagen den 5 juni 2017.

ETAPP 2

I andra etappen har vi tagit utgångspunkt i lärdomarna från etapp 1 och arbetat tydligt utifrån manifestets struktur, process och förhållningssätt.

Hösten 2017 ägnades åt att fördjupa kunskapen om och förståelsen för Stadshusparkens värden, brister och funktion. Detta har gjorts med hjälp av genskjutsintervjuer där invånare (i Mölndal centrum, Lindome och Kålleröd) fick svara på frågor om sin användning och upplevelse av parken idag. Lindome och Kålleröd valdes ut som representativa för kommunens ytterområden. För att komplettera resultatet från intervjuerna hölls en fokusgrupp med seniora Mölndalsbor. Resultatet från kunskapsinhämtningen har vägts samman med resultatet från Pellekandagen samt observationer och befolkningsanalyser, och gett en riktning för utveckling.

ETAPP 3

Den avslutande etapp 3 har haft en laborativ och idégenererande karaktär med fokus på fördjupad delaktighet. Tillsammans i en iterativ process har design och dialog mötts i stegvis gestaltande, med hjälp av samskapande och platskapande aktiviteter. Etapp 3 har resulterat i en samlad idébild med nycklar som ska vägleda utvecklingen av parken. Sammanställningen

presenterades under Pellekandagen 2018, och speglar de idéer som kommit fram i delaktighetsprocessen med medborgarna.

FÖRÄNDRINGSARBETE PÅ SIKT

Whites uppdrag avslutas med denna rapport, men Mölndals dialog och delaktighetsarbete kring utvecklingen av parken fortsätter genom gestaltning och tar inte heller slut när parken är utformad. Istället bör det ses som en ständigt pågående process som ger liv och identitet till parken.

En delaktighetsprocess som denna är en möjlighet i fortsatt arbete och innebär ett stort ansvar. Tjänstepersonerna som är involverade i delaktighetsprocessen är de som kan ta och därför har ansvar för att låta delaktighetsprocessen påverka både pågående och framtida processer och projekt kopplade till sina respektive förvaltningar samt återkoppla till deltagande. Detta är förutsättningar för förverkligandet av kommande förändringsprojekt i Stadsparken och bidrar till att ytterligare förstärka mölndalsbornas förtroende för kommunen.

MANIFEST FÖR DELAKTIGHET I UTVECKLINGEN AV STADSHUSPARKEN

Det övergripande målet för Stadshusparken är att den ska bli hela Mölndals stadspark. Som ett underlag för den utvecklingen kommer under ett års tid en delaktighetsprocess att genomföras, från försommar 2017 till juni 2018. Delaktighetsprocessen ska visa vad för slags plats parken kan bli, hur den ska användas och upplevas.

Parkens framtid formas i en arbetsprocess som bygger på att idéer genereras gemensamt av mölndalsbor, organisationer, tjänstepersoner och politiker. Under arbetets gång växer den samlade kunskapen om platsen och Mölndals behov och ger en inriktning för parken och dess innehåll. Utvecklingen av Stadshusparken ska ske i en dynamisk arbetsprocess, genom flera olika faser och under en relativt lång tid. Innehållet måste därför vara flexibelt och inriktningsbeslut fattas i övergången mellan olika faser. För att säkra projektets övergripande mål måste därför förhållningssätt, ansvar och roller vara tydliga.

Ett manifest med tillhörande projektbeställning utgör den grund på vilken delaktighetsprocessen och utformningen av Stadshusparken vilar. Manifestet redogör för delaktighetsprocessens övergripande mål och syfte, samt viktiga ställningstaganden för förloppet. Projektbeställningen hanterar hur projektet planeras att genomföras (projektorganisation, koppling effektmål, projektmål, tidplan, finansiering m.m.).

Manifestet är en överenskommelse mellan de olika kommunala förvaltningarna och nämnder som tillsammans ansvarar för den utveckling som berör parken – dvs Tekniska förvaltningen, Stadsbyggnadsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen samt Stadsledningsförvaltningen. Manifestet är också vägledande för kommande beslut rörande aktiviteter och inriktningar av delaktighetsprocessen. Projektbeställningen är en överenskommelse mellan projektets ledningsgrupp och projektgrupp för genomförandet av projektet.

FÖR ATT PARKEN SKA BLI EN PARK FÖR ALLA MÖLNDALSBOR KOMMER VI ÖVERENS OM ATT...

...DELAKTIGHETSPROCESSEN PRÄGLAS AV...

...LYSSNANDE: att lyssna är grunden i Mölndals policy för dialog. Mölndalsbornas erfarenheter är den viktigaste kunskapskällan för utvecklingen av parken.

...SAMVERKAN: genom samtal och i samarbete genereras nya idéer. Mölndalsbor, organisationer, politiker och tjänstepersoner deltar i gemensamma aktiviteter. Mölndals stadspark utvecklas i samverkan!

...TILLIT: ansvaret måste fördelas mellan olika aktörer. Fungerande offentliga platser är beroende av bra fysiska miljöer, målgruppsanpassat innehåll och aktiviteter, samt möjlighet för användarna att fortsätta forma platsen efter skiftande behov.

...DELAKTIGHETSPROCESSEN HAR SOM MÅL ATT...

...VARA ETT STRATEGISKT VERKTYG för att skapa en mer levande och inkluderande park året om.

...UTGÖRA ETT TYDLIGT UNDERLAG till fysisk planering och framtida processer för utveckling av Stadshusparken.

...LÄGGA GRUND FÖR UTFORMNING av parken genom att mölndalsbor görs delaktiga i gestaltningsprocessen.

...AKTIVT BJUDA IN och engagera mölndalsbor genom delaktighetsaktiviteter riktade till prioriterade målgrupper.

...DELAKTIGHETSPROCESSEN SKA UTFORMAS FÖR ATT GE...

...SAMHÄLLELIGA VINSTER genom ökad tillit mellan mölndalsbor, och stärkt tilltro till och förståelse för de demokratiska processerna.

...KOMMUNAL SAMVERKAN över förvaltningsgränser, där alla berörda förvaltningars kunskap och kontaktnät tas tillvara, och resulterar i att fysiska och sociala insatser i området samordnas för synergieffekter.

...LÅNGSIKTIGT ENGAGEMANG och intresse för parken, genom att mölndalsbornas kunskap om platsen (idag och över tid) utgör grunden för utvecklingen av parken, vilket ger en tydlig förankring hos Mölndalsborna.

4. STADSHUSPARKEN IDAG

I analysen nedan sammanfattas invånarnas användning och upplevelse av Stadshusparken med utgångspunkt i de undersökningar och intervjuer som genomförts under sommaren och hösten 2017.

PARKENS INNEHÅLL

Stadshusparken ligger mitt i centrala Mölndal, intill Stadshuset och Stadshusplan. Parken har flera positiva inslag idag i form av vacker grönska, lekplats, utegym och på senare år en uppskattad träffpunkt med caféverksamhet. Här finns också gräsytor, bänkar, planteringar, konst, damm, sittplatser, gångstigar, pulkabacke mm. Många av platserna och funktionerna är slitna och det saknas väderskydd. Vegetation skyltas med art och sort – vilket är intressant men inte tillräckligt synligt. Parken innehåller en blandning av lugna och aktiva zoner, dock saknas en tydlighet i fördelningen. Som helhet är parken lite plottrig och osammanhängande, både innehållsmässigt och rumsligt.

HUR ANVÄNDS PARKEN?

Parken används både för stora firanden som Pellekandagen och för tillfälliga aktiviteter. Den är dock inte förberedd för det med el, scen eller vatten. I övrigt används den mest till

vardags. Användningsgraden är relativt låg i förhållande till hur många som bor och rör sig i närområdet. Utformning och inriktning på parken är allmän, och riktar sig inte till någon särskild målgrupp. Den används främst av personer som bor, studerar eller arbetar i närheten. Intervjusvaren gav en viss indikation om att barnfamiljer och äldre är de som besöker parken mest och att åldersgruppen 18-35 år sällan besöker parken. Invånare från kommunens ytterområden besöker aldrig eller sällan parken. Om de gör det är det i samband med Pellekandagen eller annat arrangemang. Intervjuerna visade dessutom att kännedomen om parken är låg i ytterområdena, särskilt bland yngre.

Av de som intervjuades svarade merparten att de främst passerar genom parken, utan att stanna upp. I övrigt besöks parken i första hand för att träffa vänner och familj, gå på konsert/eventemang, fika och vila. Leka, träna, och rasta hunden var aktiviteter som

DELAKTIGHETSAKTIVITETER

1. Pellekandagen (klotterplank, pluppkartor och ca 120 genskjutsintervjuer)

När? Den 5 juni 2017

Var? Stadshusparken

2. Genskjutsintervjuer, ca 110

När? Hösten 2017

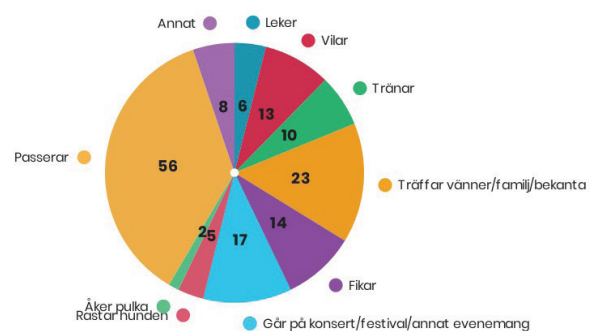
Var? Mölndal centrum, Källered och Lindome

3. Fokusgrupp med Mölndalsbor (ålder 65+), 10 personer

När? Dec 2017

Var? Stadshuset

sträckning. Kullen vid Fässbergs kyrka är populär för pulkaåkning på vintern men i övrigt används parken främst på sommar och vår. På sommarhalvåret används parken för organiserad träning som anordnas av Träffpunkten och Friskis & Svettis (gympa, mm). För pensionärer och äldre är dessa aktiviteter mycket uppskattade.

I den vänstra bilden syns parken med Mölndals kyrka och parkeringshuset som fond. Illustrationen till höger visar de vanligaste aktiviteterna i parken baserat på svar från intervjuundersökning.

Intervjuerna med invånarna ger en samstämmig bild; Stadshusparken beskrivs som en tråkig plats men också som grön och vacker. Få personer uttrycker starka känslor för parken, vare sig positiva eller negativa. Många uppskattar parken men önskar att det fanns mer att göra och bättre möjligheter för sociala möten. De flesta känner sig välkomna i parken men få känner att den passar just deras behov.

Parkens sociala funktion är viktig för brukarna. I intervjuerna framkom önskemål om ett större café med väderskydd och generösare öppettider. Bättre lekmöjligheter för barn efterfrågades också. Lekplatsen som finns idag uppfattas som trist och bidrar inte med särskilda värden. Generellt önskas platser både för lugn och för aktivitet.

Många av de intervjuade upplever att parken är otrygg på kvällar och nätter, men uppger samtidigt att de sällan besöker den under dessa tider. Otryggheten kopplas till dålig sikt och belysning samt till droghandel och missbruk som förekommer i par-

ken. I samtal med äldre invånare framkom också att tillgängligheten i parken är ett problem, främst på grund av ett ojämnt underlag och blöta/leriga gångvägar som försvårar framkomligheten.

Parken fungerar idag som i första hand en vardagspark och stadsdelspark, och inte som en stadspark. Ett par gånger om året utgör den plats för event och arrangemang, men i övrigt är den inte en destination eller ett utflyktsmål. Parken saknar en tydlig karaktär och identitet. Det kan göra att parken känns öppen för alla, men samtidigt har den en oklar identitet och riskerar att bli en park för "ingen".

Stadshusparken är en förhållandevis liten park. De fysiska ramarna utgörs av stadshuset i norr och öster, och av Häradsgatan och Tempelgatan i väster respektive söder. Få upplever att Stadshusplan hänger samman med parken, och kopplingarna till Mölndalsån är ännu otydligare. Häradsgatan vid foten av kyrkan utgör en stark barriär som bidrar till att parkens två delar inte hänger samman så väl.

"Stadshusparken är min trädgård, jag hade inte överlevt utan den."

LISBETH, 70 ÅR

12

Parkens centrala och kollektivtrafiknära läge är ett av parkens största styrkor men trots närheten till centrum och stationen är den fysiska kopplingen där emellan svag. Det saknas funktioner och levande bottenvåningar runt omkring parken som bidrar till liv. Undantagen är fasaden längs Tempelgatan med entréer och verksamheter ut mot gatan men här bryts samspelet av parkeringsplatser. Stadshuset riktar idag sin baksida mot parken. Entréerna till parken är otydliga och inte särskilt inbjudande. Parken omges av parkeringar och slutna fasader på flera sidor som hindrar sikten och motverkar ett öppet och inbjudande intryck. Sammanfattningsvis omges parken av barriärer och baksidor som försämrar tryggheten och tillgängligheten till parken.

Öppna gräsytor dominerar parken, vilket ger förutsättning för flexibel och spontan användning. Samtidigt upplevs parken inte som särskilt rymlig. Kopplingarna till andra gröna områden och parker som Åbybergsparken är svaga,

och parken upplevs inte som en del i ett större sammanhängande stråk.

BEFOLKNING

I Mölndals kommun bor totalt cirka 64 500 invånare, med högst täthet i Mölndal centrum, Kålleröd och Lindome. Inom fem minuters gångavstånd från parken finns ca 4000 bostäder. Befolkningsstatistik från 2017 visar att en stor andel av de som bor i parkens närområde är vuxna mellan 20-49 år. Andelen barn i närområdet är förhållandevis låg idag men det kan komma att förändras med tiden.

Med tanke på parkens centrala läge och antalet invånare inom gångavstånd borde användandet kunna vara större. I och med omvandlingen av innerstaden räknar man med ca 600 nya bostäder i centrum och cirka 1500 nya arbetsplatser. Det innebär att behovet av kvalitativa parker och grönområden kommer att öka starkt i framtiden. Sammanfattningsvis finns en stor utvecklingspotential i parken, inte minst när Mölndal växer.

"Mycket skulle underlättas om det var bättre belysning i parken så att man ser på långt håll."

HANS, 68 ÅR

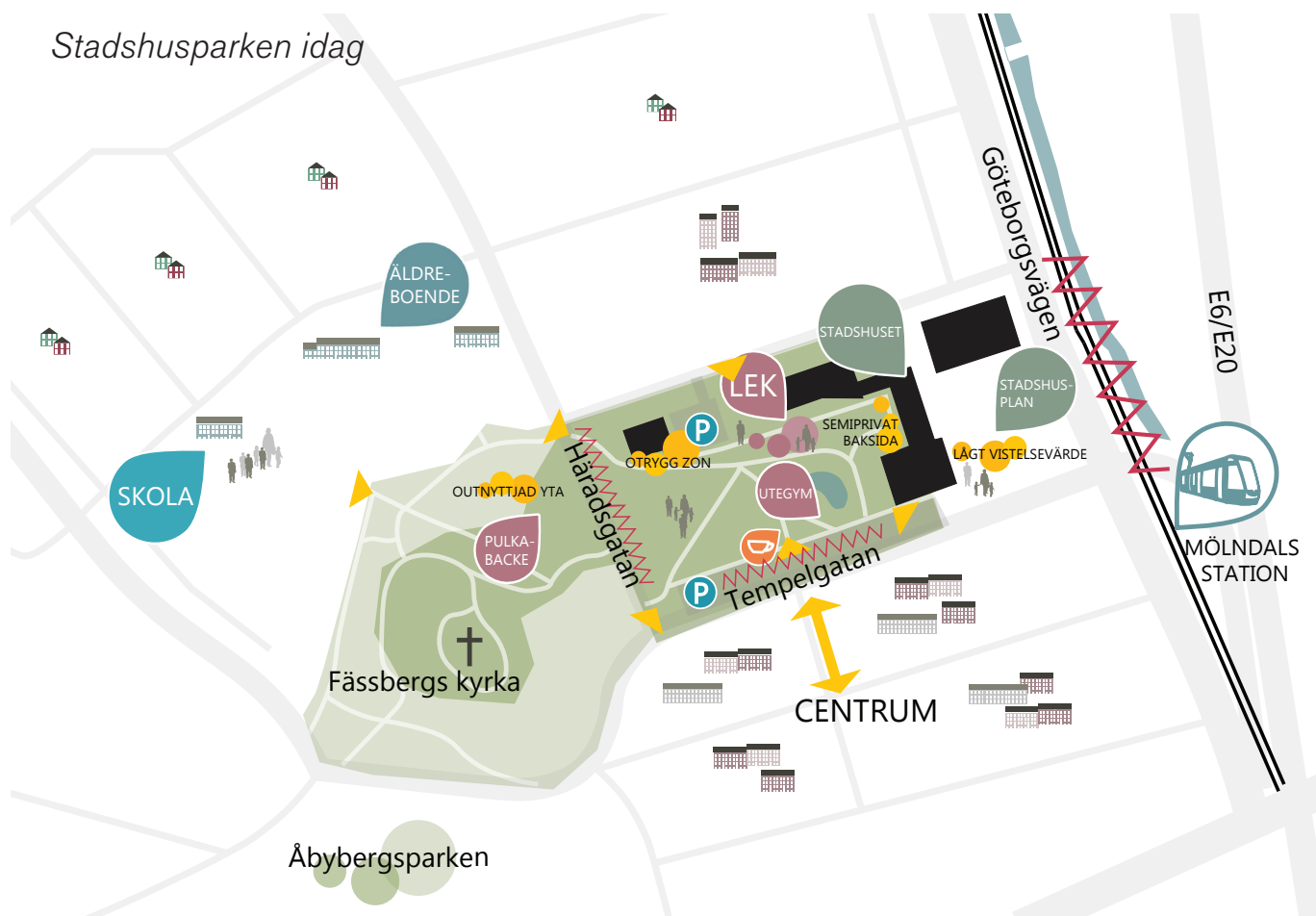

PARKEN IDAG

- ▶ Stadshusparken är i första hand en vardagspark, inte en stadspark
- ▶ Låg användning i relation till läge och storlek
- ▶ Invånare i ytterområdena har låg kännedom om parken och använder den sällan
- ▶ Parken upplevs otrygg och otillgänglig av den äldre befolkningen
- ▶ Lekutbudet för barn och unga är trist
- ▶ Caféet är ett mycket uppskattat inslag i parken med stor utvecklingspotential
- ▶ Kopplingarna till omgivningen är bristfälliga och parken kantas av barriärer och baksidor
- ▶ Parken saknar en utpräglad och stark identitet

FUNKTION OCH SOCIOTOPVÄRDEN

Stadshusparken idag

VÄRDEN

- CENTRALT LÄGE
- VACKER GRÖNSKA
- ÖPPNA YTOR
- CAFÉET
- UTEGYMPA MM

BRISTER

- DÅLIG BELYSNING
- UPPLEVD OTRYGGHET
- OTYDLIGA ENTRÉER
- BARRIÄRER/BAKSIDOR
- FÅ AKTIVITETER
- TRÅKIGT LEKUTBUD FÖR BARN
- BRIST PÅ ATTRAKTIVA SITTYTOR

TECKENFÖRKLARING

- ▶ OTYDLIGA ENTRÉER
- ↔ VIKTIG KOPPLING
- ~~~~~ BARRIÄR

Ovan: sammanställning av intervjuernas platsanalyser.

5. UTVECKLINGSSINRIKTNING

Utifrån de värden och behov som identifierats i kunskapsinhämtningen har en inriktning för parkens utveckling tagits fram. Utvecklingsinriktningen speglar de erfarenheter vi nått genom delaktighetsarbetet.

HELA MÖLNDALS STADSPARK

Kommunens målsättning är att stadshusparken ska bli Mölndals gemensamma stadspark. En stadspark behöver vara öppen för alla invånare så väl som besökare, kunna användas för stora evenemang och firanden samt ha en integrerande funktion. Mölndalsborna ska känna sig stolta över sin park! Det är viktigt att parken inte bara blir ett smycke, utan att den också har ett högt användarvärde och uppmuntrar till lek och aktivitet.

VARDAG – UTFLYKT – FEST

Att väva samman olika behov och funktioner är en nyckel för att skapa en attraktiv park som används hela året – till vardags, för helgutflykter samt för evenemang och fest.

Det vardagliga användandet är det som fyller parken med liv och rörelse under större delen av året, och bör därför också ses som det viktigaste. Stadshusparken måste kunna uppfylla vardagsbehoven för de som bor och arbetar i området. Tillgången till bostadsnära och attraktiva grönområden är avgörande för människors välbefinnande, inte minst för barn. Stadshusparkens betydelse som stadsdelspark och mötesplats väntas öka ytterligare i samband med att innerstaden växer.

För vardagsbesökaren är det inte nödvändigtvis de unika och spektakulära inslagen som är intressanta utan att det finns ett basutbud av lekmöjligheter, sittplatser, gångstigar, grönska m.m., dvs vardagsvärden. Hos vardagsbesökaren kan det finnas ett större behov av intimitet och lugn än hos sällanbesökaren.

För att kunna fungera som en stadspark för hela Mölndal måste parken, förutom vardagsfunktioner, också göra plats för utflykter och festligheter. För att få invånare från andra delar av kommunen än centrum att ta sig till Stadshusparken och känna att den är till för dem behöver parkens utflyktsvärde stärkas. Utflyktsvärdet handlar om någonting utöver det vanliga – *det unika* – som inte finns i allas direkta närområde. Det kan handla både om permanenta inslag eller tillfälliga evenemang. För att möjliggöra firanden som Pellekandagen och nationaldagen, men också mindre ställningar och arrangemang behövs en flexibilitet i parken med oprogrammerade ytor som kan förfogas efter behov.

De tre funktionerna – vardag, utflykt och fest – behöver inte stå i motsats till varandra men parkens begränsade yta gör att vissa kompromisser kan behöva göras. Därför gäller det att hitta en bra balans mellan ett innehåll som lockar mer långväga besökare och det som attraherar vardagsanvändare. På så sätt kan parken fungera som en vardagspark och samtidigt vara en stadspark med utflyktsvärde och möjligheter för fest på helger och vid särskilda tillfällen.

EN PARK FÖR ALLA

Som nämns ovan ska Stadshusparken vara öppen för alla. Men vad innebär en park för alla? Människor är olika och har olika livssituationer och kommer därav också naturligt att ha olika stort intresse eller behov av att vistas i Stadshusparken. Parken kommer också av förklarliga skäl användas mer av de som bor i närheten än

URVAL AV DELAKTIGHETSAKTIVITETER

1. Workshop Närboende

När? 6 mars 2018

Var? Biblioteket

2. Workshop Ungavuxna

När? 19 mars 2018

Var? Krokslätts gymnasium

3. Workshop Barn/Unga

När? 21 mars 2018

Var? Mötesplats Fässberg

3. Workshop Trygghet och ljus

När? 17 april 2018

Var? Stadshuset/parken

av boende i exempelvis Källered och Lindome. En park för alla handlar inte om att alla ska vistas där utan snarare om att inte exkludera särskilda grupper eller individer. En av de största utmaningarna i utvecklingen av parken ligger i att samtidigt som ingen får exkluderas riskerar en plats för *alla* att bli en plats för *ingen*. Därför kan det vara bra med ett visst målgruppstänk när man bestämmer vilket innehåll och utformning en plats ska ha. Det handlar dock inte om att välja ut en målgrupp utan snarare om att locka olika målgrupper med hjälp av ett rikt och varierat innehåll.

INNEHÅLL OCH UTFORMNING

I dialogen med invånarna uttryckte merparten att de vill ha en aktiv och livfull park samtidigt som det ska finnas rum för lugn och avkoppling. Att hitta en bra balans mellan lugna och aktiva zoner är en nyckelfråga i ut-

formningen av parken. Att bygga vidare på hälsotemat som finns i parken idag (utegym och organiserad utegym) är ett exempel på hur det aktiva innehållet kan stärkas. Omvandlingen av parken behöver inte bara gå ut på att skapa nytt utan kan också ske genom att förstärka och utveckla det befintliga.

I utformningen av parken bör man sträva efter variation och kontraster, för att öka upplevelsevärde och bidra till att locka en bredd av olika användare. Det får dock inte bli plottrigt och spretigt. I så fall är det bättre att överdriva vissa inslag.

Caféet är en viktig mötesplats som bör kunna stärkas och bli stärkt av en parkutveckling. Idag begränsas caféets betydelse för parken av att det endast är öppet under sommarhalvåret.

Ett populärt café med generösare öppettider skulle kunna bli precis den dragare som Stadshusparken behöver. Det är viktigt att ge plats för aktiviteter som gör att parken lever året runt. Det kan också göras med hjälp av gestaltning som gör att man kan följa årstidernas olika växlingar.

Även om dialogerna i etapp 1 och 2 i första hand syftade till att förstå parken idag och ringa in önskade värden uppkom också ett antal mer konkreta förslag från medborgarna. Exempel på sådana är; permanent scen, boulevard, minigolf, cykelpark, grillplats, volleybollplan, klättervägg och hundrastgård. Generellt indikerar önskemålen att det finns ett behov av att stärka användarvärdet i parken och erbjuda mer att göra. Framförallt finns ett behov av att stärka användarvärdet för barn och ungdomar.

"Att väva samman olika funktioner är en nyckel för att skapa en attraktiv park som används hela året."

Diagrammet ovan är en sammanställning av de önskemål som framkom i intervjuer med medborgarna.

IDENTITET OCH KARAKTÄR

Parkens identitet behöver stärkas för att få fler att vistas här och för att Mölndalsborna ska kunna känna sig stolta över sin stadspark. Det kan göras med hjälp av en medveten gestaltning och ett attraktivt innehåll. Speciella inslag – tex en skulptur, landmärke eller något som knyter an till platsens eller Mölndals historia – kan bidra till att skapa djup och få platsen att utmärka sig. Platsskapande aktiviteter och marknadsföring kan användas för att öka kännedomen om platsen, stärka invånarnas relation till parken och skapa ett positivt rykte.

SAMSPEL MED OMGIVNINGEN

Det är viktigt att se parken i ett större sammanhang. Utformningen på omgivande gator bör ändras för att minska barriäreffekterna och skapa mjukare övergångar/entréer till parken (Hä-

radsgatan och Tempelgatan). Kan parken utökas med en motionsslinga genom centrum och grönområdena kopplas samman till en grön länk?

I utvecklingen av parken bör topografin nyttjas bättre och kopplingarna till omgivningen stärkas. Tydligare entréer och upplevd närhet till centrum är viktigt. Medborgaregatan som ligger mellan centrum och parken har potential att bli en stark och självklar koppling. Häradsgatans barriäreffekt måste minska.

Höjd- och terrängskillnader är en tillgång som parken i nuläget utnyttjar dåligt, men som kan bli en stor tillgång där kullen kan få helt annan karaktär och funktion än den öppna, plana gräsytan. Då upplevs parken större och får också fler rum med olika karaktär.

Samspelet mellan stadshusplan och stadshusparken bör förbättras genom att aktivera stadshusets baksida och skapa en mer inbjudande koppling/entré i parkens sydöstra hörn.

EN INKLUDERANDE PROCESS

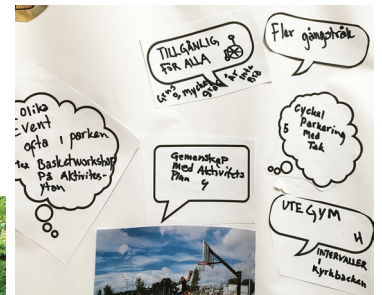
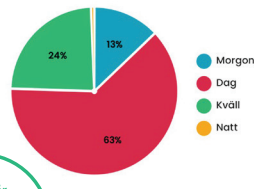
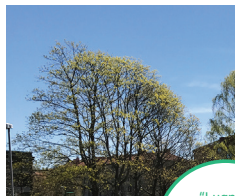
För att förstå olika målgruppers och brukares behov och preferenser måste ny utformning och nytt innehåll tas fram tillsammans med dem och med stor kunskap om användande och inkludering. Nulägesanalysen visar att användandet skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Detta måste inte vara ett problem, men det kräver en medveten hantering av målgrupper i den fördjupade delaktighetsprocessen.

Inför etapp 3 togs beslut att fokusera på vardagsanvändningen. Närboende och unga som rör sig i området dagligen bjöds in till samtal och test.

UTVECKLINGSBEHOV

- ▶ Öka användningen genom ett rikt och attraktivt utbud
- ▶ Skapa förutsättningar för ett café som lever hela året
- ▶ Stärk utflyktsvärdet och det unika
- ▶ Gör plats för möten och gemenskap
- ▶ Hitta en balans mellan lugna och aktiva zoner
- ▶ Skapa bättre lekmöjligheter för barn
- ▶ Öka tryggheten och tillgängligheten
- ▶ Bygg bort barriärer, utforma inbjudande entréer
- ▶ Skapa en sammanhängande helhet
- ▶ Skapa ett flexibelt och omväxlande innehåll som fungerar över årstiderna

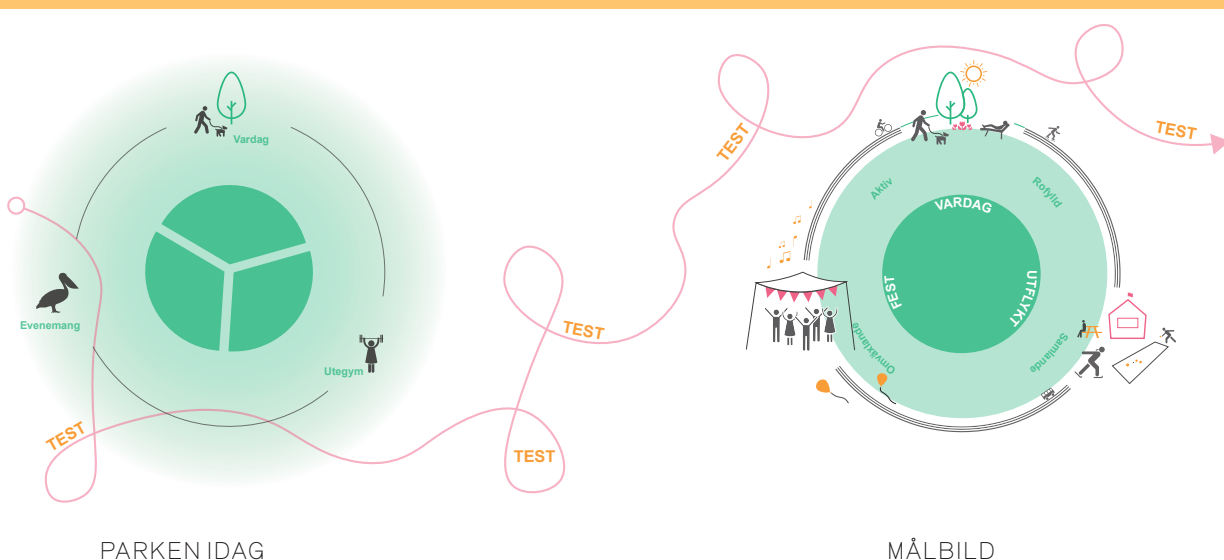
"Parkens identitet behöver stärkas för att få fler att vistas här och för att Mölndalsborna ska kunna känna sig stolta över sin stadspark"

För att uppnå målsättningen om att Stadshusparken ska bli hela Mölndals stadspark krävs ett aktivt och medvetet utvecklingsarbete. Olika funktioner måste vägas samman till en helhet som fungerar minst lika bra till vardags som för fest och utflykt. Utbud och gestaltning bör svara mot medborgarnas behov. En viktig utgångspunkt för utvecklingen är att parken inte är dålig idag, men kan bli bättre.

Parkens utvecklingsbehov sammanfattas i listan på förra sidan. Utifrån dessa behov och den sammanvägda analysen av parkens värden och brister har fyra nyckelord identifierats – Aktiv, Rofyllt, Samlande och Omväxlande. Dessa nyckelvärden ska vägleda parkens utveckling. För att ge utrymme för många funktioner på liten yta måste parken vara flexibel snarare än fullproppad.

– en plats för vardag, fest och utflykt!

6. SAMMANSTÄLLNING AV IDÉER

Under de fördjupande samtal som hållits under våren 2018 har fokus legat på att konkretisera de vägledande nyckelorden **samlade, omväxlande, aktiv och rofylld**. Resultatet ger exempel på innehåll och funktioner, men visar också strukturella utvecklingsbehov

Hela Mölndals stadspark ska vara en plats för vardag, fest och utflykt. Mölndals stadspark ska bli en park där olika funktioner och platser vävs samman till en attraktiv helhet som fungerar året runt.

Mölndalsborna ska känna sig stolta över sin park, men framförallt ska de vilja använda sin park. Parken måste vara trygg och tillgänglig för att alla besökare ska känna sig välkomna.

Parken ska stimulera till aktivitet, lekfullhet och skapande. Oavsett om du vill vara passiv eller aktiv, ensam eller tillsammans, synas eller inte synas ska det finnas plats i parken.

Plats för lek, möten, odling, motion, vila och umgänge är viktigt. Det måste finnas unika värden och mer variation för att fler ska vilja besöka parken. Entréerna måste bli tydligare, och barriärerna ska minskas. Innehållet ska vara flexibelt och omväxlande över året.

Nyckelorden som ska vägleda utvecklingen av parken är *samlade, omväxlande, aktiv och rofylld*.

SAMLANDE **PARKENS STRUKTUR**

I utvecklingen av parken och Mölndals centrum finns möjlighet att se över de övergripande strukturerna. Parkens visuella och mentala **kopplingar** till centrum måste förbättras. Placering och utformning av **entréer** måste ses över. Entréerna är idag otydliga, och måste stärkas.

Mölndals övergripande **grönstruktur** innebär bland annat ett grönt stråk

från ån, genom Stadshusparken, över Fässbergs kyrka och vidare mot sydväst. Stråket är värdefullt, och kan stärkas t ex med motionsslingor.

Genom Stadshusparken går Häradsgatan som tillåter genomfartstrafik. Många mölndalsbor har efterfrågat en lugnare trafiksituation där endast gång- och **cykelväg** tillåts genom parken. Häradsgatan bör göras om till cykelväg för att tydligare koppla samman parkens östra och västra delar. Då frigörs också ytterligare yta som kan stärka parkens kvaliteter.

Längst i öster angränsar parken till stadshuset. Samtlig mark är i dagsläget kvartermark, och gränsen mellan parken och **stadshusets uteplatser** är otydlig. Det östra hörnet mot stadshuset upplevs otryggt, då användningen är oklar. Tydlighet, och kanske även en fysisk avgränsning mellan allmänt tillgänglig park och stadshusets gårdsmiljö skulle underlätta användningen och upplevelserna. I samband med parkupprustning bör även stadshusets utemiljöer ses över. Nedfarten till källaren, liksom utgångarna med "baksidekänsla" bidrar till att parken blir svårläst.

Runt parken finns flera **parkeringsplatser**. Gatuparkeringen längs Häradsgatan i öster och parkeringsplatser längs Tempelgatan i söder bidrar till att sänka upplevelsevärdena och gör att trafiken blir påtaglig i parken. Parkeringsplatserna mot Knarrhögsgatan i norr upplevs som **otrygga**, och skapar tråkig baksida till parken. Önskemål om att utveckla de norra delarna av parken, antingen genom att ersätta

byggnad och parkering med parkmark, eller genom att förtäta med bostäder där verksamheter i bottenvåningarna kan vända sig mot parken har varit tydliga i samtal och workshops.

PLATS ATT MÖTAS

Stadshusparken ska vara en **plats för alla**. Här ska finnas utrymme för alla mölndalsbor oavsett ålder, kön, bakgrund och intressen. Fler och mer varierade platser för att träffas och **umgås** på behöver tillkomma. Plats att hänga på, med olika typer av sittplatser i **gott mikroklimat** är viktigt.

Stadshusparken är idag en viktig plats för **picknick och grill**. Detta behöver stärkas och utvecklas framöver. Flera olika sällskap ska kunna vistas i parken samtidigt.

Under samtliga samtal har behovet av **flexibla och flyttbara möbler** framkommit. Att kunna flytta runt möbler för att kunna få bästa solläge eller kunna samla alla vänner eller familjen är viktigt. Under sommaren 2018 genomförs ett mindre prov med lösa solstolar som kan lånas i caféet. Mer långsiktiga lösningar behöver hittas.

OMVÄXLANDE **TRÄDGÅRDSCAFÉ**

Befintligt café är en stor tillgång för parken eftersom den utgör en väldigt viktig träffpunkt. Många mölndalsbor ser ett behov av att ytterligare stärka träffpunktens roll. Idag har caféet endast öppettid under sommarkdagarna. Det vore önskvärt om caféet kan hålla **öppet året runt**, och kanske även kvällstid.

Foton från ljusworkshopen som genomfördes på våren 2018.

Det finns också tydliga önskemål om att caféets verksamhet ska utvecklas, för att kunna erbjuda servering både **inne och ute**, och med matigare utbud för att gynna längre vistelser. En annan idé är att caféet kan erbjuda picknickkorgar för att besökare ska kunna ta med sig fika ut i parken.

För att ytterligare bidra till längre vistelser och underlätta både för barn och äldre är **toalett** ett återkommande starkt önskemål. Flera av grupperna har i delaktighetsprocessen pekat ut caféet som lämplig plats för toalett.

SCEN/POP UP-PLATS

Stadshusparken är och ska vara främst en park för vardag, men liksom idag kommer den även framöver att fylla en viktig funktion för **tillfälliga aktiviteter och evenemang**. Funktionella platser – permanenta eller förberedda för tillfällig användning – behöver tillkomma. **Vatten och el**, liksom möjligheter att på enkelt sätt sätta upp **scen** eller andra konstruktioner bör tillkomma. Då finns i parken en flexibel yta där innehåll och aktivitet kan växla över tid och efter behov.

Möjlighet att erbjuda tillfälliga och **säsongsvaryerande aktiviteter** bör utvecklas. Kanske kan viss del av utvecklingsbudgeten avsättas för verksamhet, så som odlingsworkshop, skridskoutlåning, möbler eller lekutrustning.

AKTIV PLATS FÖR LEK

Stadshusparkens allra viktigaste funktion, där delaktighetsarbetet visat störst engagemang och förbättringspotential, är som **plats för lek**. Samtal och workshops har visat starka önskemål kring lekplatser för **barn i alla åldrar**, där unga och vuxna också kan delta. Lekmöjligheterna bör vara **spontana** och **fantasifulla**, snarare än bygga på traditionellt styrd utrustning med tydligt program. Porlande vatten och **vattenlek** efterfrå-

gas, liksom lek i buskage och bland träd.

Sittplatser i anslutning till lekplatserna är centralt för att underlätta både för medföljande vuxna och för längre vistelse.

MOTION OCH HÄLSA

Mellan platser för lek och motion finns inga skarpa gränser. Det finns ett tydligt behov av att utveckla de motionsmöjligheter som Stadshusparkens **utegym** idag erbjuder.

Backen upp mot Fässbergs kyrka och kopplingen till övriga gröna områden i staden möjliggör löpning och promenad i kuperad terräng. Med ytterligare insatser bör parkens västra sida, med backen ner mot Häradsgatan, kunna bli en bra plats för **motion för alla åldrar**.

Flera önskemål om **hinderbana** för lek, träning och OCR (Obstacle course racing). har också framkommit. Lekfull motion och aktivitet är ett bra sätt att få människor att träffas över generationsgränser och samlas med ett gemensamt intresse.

ROFYLLD VÄXTLIGHET OCH ODLING

Stadshusparken är en viktig grön lunga i Mölndals centrum. Även om lek och aktivitet är viktigt fyller parken också en central funktion för **återhämtning, vila och rofylldhet**.

Tysta och avskilda miljöer, med möjlighet till utblickar och naturupplevelser, ska erbjudas i parken.

Parkens vegetation kan kompletteras med ytterligare träd och perenner för att stärka dess gröna karaktär. Vegetation och lek kan kombineras i dess norra sida. **Varierad växtlighet** bidrar till flera ekosystemtjänster, och höjer upplevelsevärdena för besökare.

Parkens vegetation kan med ätliga växter och bär, i kombination med

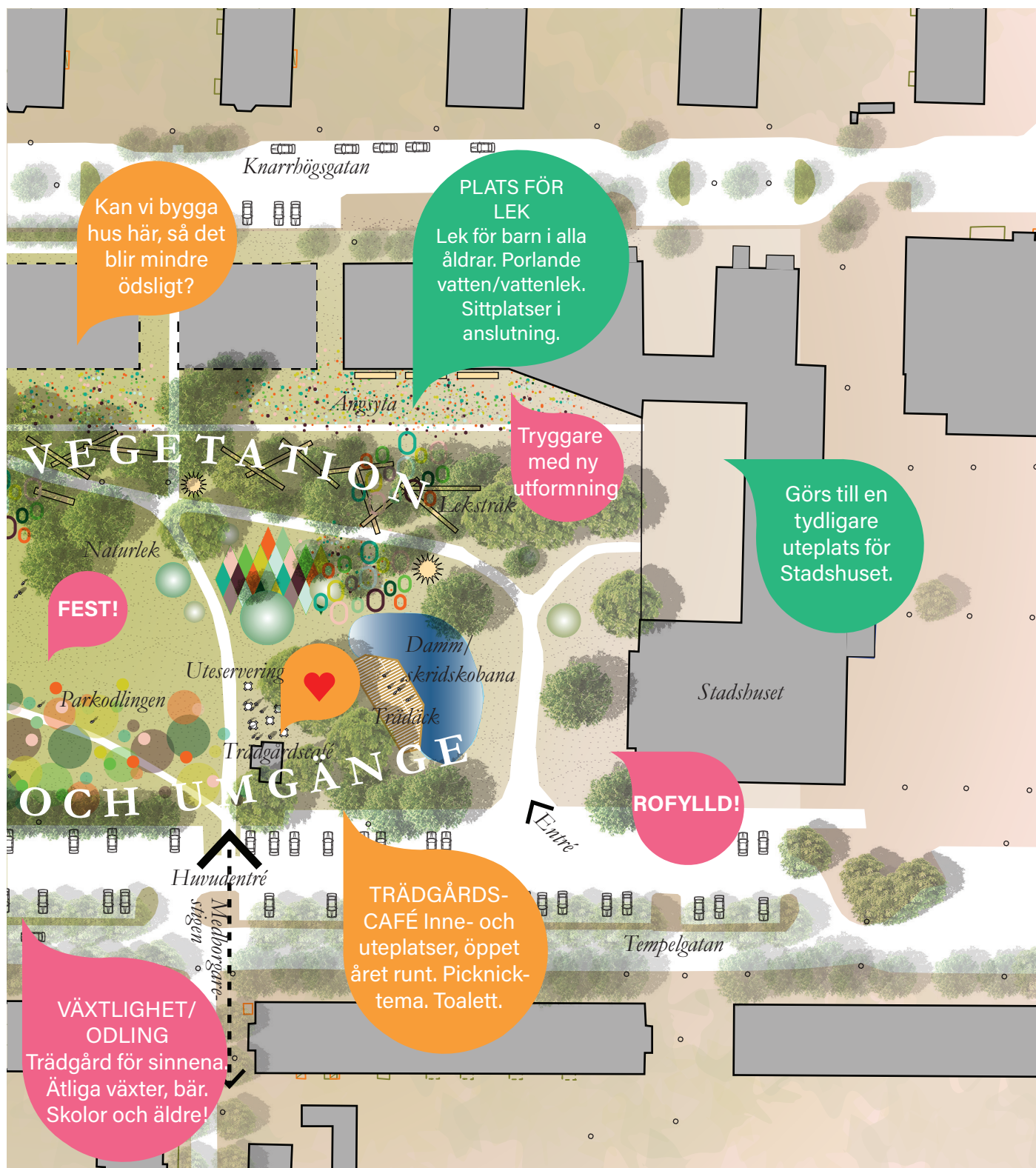
dofter och färger, skuggspel och former, bli en **trädgård för alla sinnen**.

Delaktighetsarbetet visar också starka önskemål gällande möjlighet till **gemensam odling**. I anknytning till caféet kan vackert planerade odlingslådor tillföra kvaliteter för alla besökare, oavsett om de väljer att själva engagera sig i odlingen. Odling har också pedagogiska funktioner för skolor och förskolor i området, och ger social gemenskap för äldre boende i området.

INNOVATIV BELYSNING

Parken är idag mörk och upplevs av många som otrygg. Bristen på insyn från omgivande kvarter bidrar, liksom de många mörka partierna. I utvecklingen av parken är **bättre och mer innovativ belysning** ett tydligt önskemål. Ljusdesign och medveten belysning av parkens olika funktioner kan öka tryggheten samtidigt som energiförbrukningen hålls nere. Belysningen ska ge liv till parken både **vinter och sommar**, och stärka dess olika funktioner.

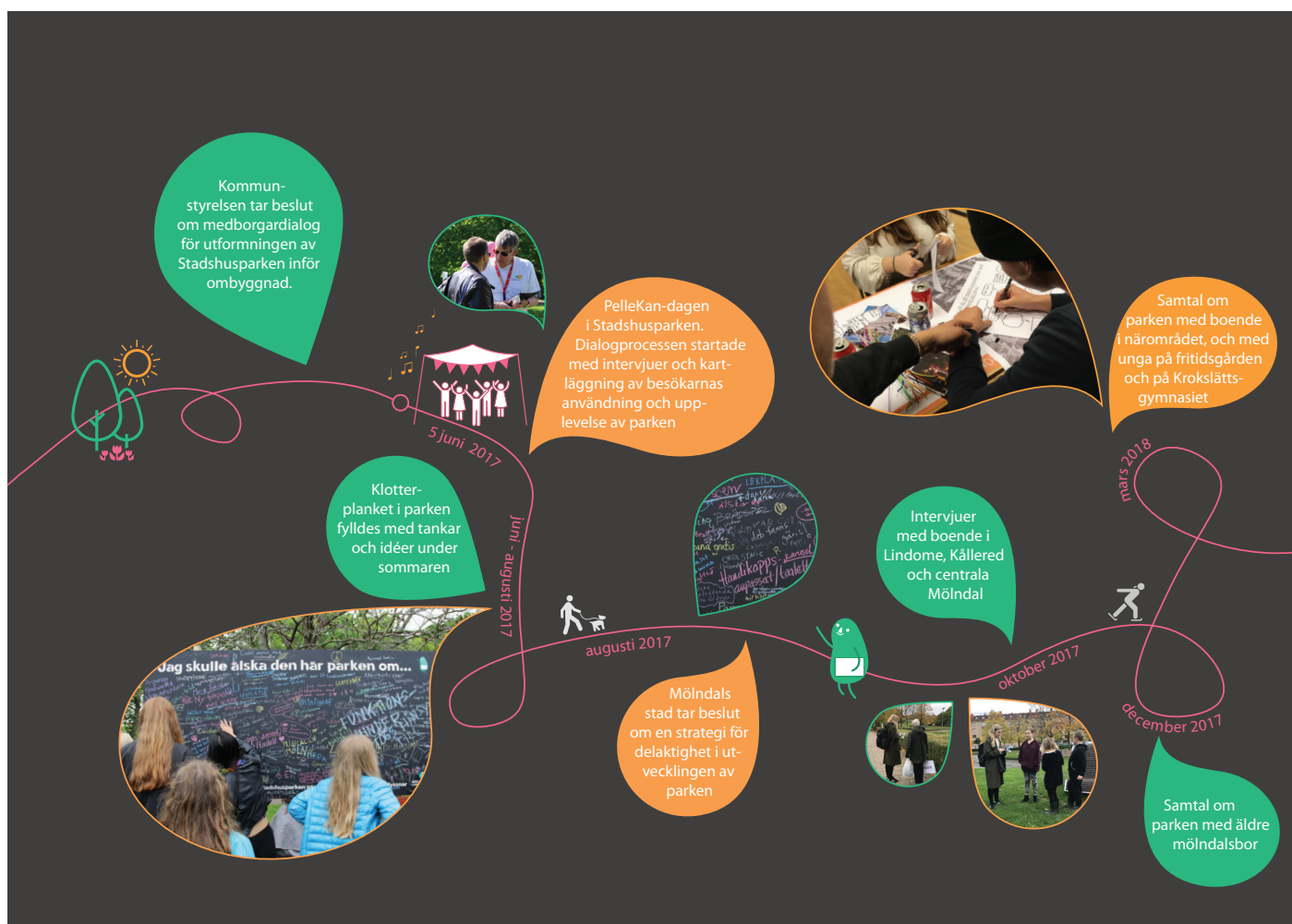

Idésammanställning efter delaktighetsprocess Stadshusparken.

DELAKTIGHETSINSATSER 2017–2018

Sammanställning av de aktiviteter och åtgärder som genomförts under dialogprocessen, från juni 2017 till juni 2018. Tidslinjen presenterades under Pellekan-dagen 2018, då delaktighetsarbetet i sin helhet återkopplades till mölndalsborna.

Då kommunstyrelsen fattat beslut om att utformningen av Stadshusparken skulle baseras på en utökad delaktighetsprocess startade arbetet omedelbart. Under Pellekan-dagen fanns politiker och tjänstepersoner på plats i parken, och mölndalsbor bjöds in i stadens tält för att prata om parken. Bra och dåliga platser markerades på kartor, liksom platser med potential. En digital undersökning kunde direkt och på plats visa besökarnas upple-

velser och bakgrund. Ett klotterplank sattes upp i parken, och fylldes med tankar kring den framtida parken.

Klotterplanket stod kvar i parken under sommaren 2017. "Jag skulle älska den här parken om..." gav liksom samtalen under Pellekandagen förslag på vilka funktioner, behov och upplevelser som parken behöver kunna svara mot.

Under början av hösten 2017 antogs en strategi för delaktighetsarbetet. Denna baserades på den kunskap som inkommit genom initiala intervjuer och menti-undersökningar. Ett manifest för delaktighetsarbetet i parken antogs också. Detta tydliggör roller, förhållningssätt och ansvar i arbetet, och lägger grund för hur kunskapen från delaktighetsarbetet ska användas i fortsatt gestaltning och utveckling. Hösten 2017 fördjupades kunskaps-

inhämtningen med intervjuer. Mölndalsbor berättade om sina relationer till och upplevelser av parken. Under vintern och våren genomfördes fokusgruppsamtal i workshopform, där deltagare i olika åldrar fick utveckla sina tankar om parken och dess framtid. Våren innebar också en ljusworkshop och ett samtal om parkens ekosystemtjänster, som ytterligare konkretiserade bilden av vad Stadshusparken är och kan vara.

Våren 2018 påbörjades förändringsarbetet i liten skala. Caféets öppettider förlängdes, ett tak sattes upp vid serveringen. Odlingsslådor togs i bruk och sköts av caféets personal. En avstängning av Häradsgatan utreds, med förhoppningen att endast gång- och cykeltrafik genom parken ska bidra till trygghet och användbarhet. Ny belysning beställdes efter workshoppen, och monterades upp under sommaren. Flyttbara möbler köptes in och

fanns tillgängliga under sommaren. Jazzkonserter genomfördes för att testa en ny placering av scen. Utvecklingen av parken utifrån invånarnas perspektiv är redan igång!

Under hösten 2018 fortsätter arbetet med ny detaljplan och gestaltning av parken. Genomförda dialoger och denna sammanställning ska vara grund för utvecklingen. Samtalen om parken bör fortsätta i takt med att parken utvecklas.

7. PRINCIPER FÖR PARKUTVECKLING

Fortsatt utveckling och förvaltning av parken och Mölndals innerstad behöver förhålla sig till den fördjupade delaktighetsprocess som pågått. Arbetet har gett centrala värden, funktioner och idéer för gestaltning, men också ett förtroende för stadens planering och utveckling. Nedan presenteras några av de principer som bör vägleda fortsatt arbete.

PARKENS INNEHÅLL

Parkens framtida utformning och innehåll bör grundas i de erfarenheter, idéer och förslag som framkommit i delaktighetsarbetet. Framtida utveckling bygger vidare på erfarenheterna av delaktighet och invånarnas önskan om en park för vardag, fest och utflykt. Oavsett om gestaltning av parken görs inom Mölndals stads organisation eller genom arkitekttävling bör kopplingarna till invånarnas idéer och slutsatser i denna rapport vara tydliga.

Delaktighetsprocessen har resulterat i en vägledning av parkutvecklingen. Stadsparken ska vara en park för vardag, utflykt och fest. Nyckelorden för utvecklingen är samlande, omväxlande, aktiv och rofylld. Många av parkens nuvarande värden bör också bevaras eller stärkas. De idéer och insikter som genererats under processens gång sammanfattas i en illustration (se s 24-) som bör följa med i kommande gestaltningsskeden.

Genom både större och mindre insatser över tid bör parkens delar tydligare än nu, och med större kvaliteter, innehålla plats för lek och vegetation, öppna ytor och aktivitet, samt odling och umgänge.

FORTSATT DELAKTIGHET

Att bjuda in till delaktighet innebär många vinster. I denna process har vi vunnit många nya perspektiv och delvis fått bilden av parken bekräftad av fler. Processens aktiviteter har upplevts mycket positivt av de som deltagit och kommunen har fått beröm för att de bjuder in till samtal. Detta inne-

bär också ett ansvar. Samtalen måste kunna fortsätta så länge som invånarna är intresserade och engagerar sig i sin park. Det betyder att det kan komma förväntningar på hur process och beslut hanteras framöver, och att det ska ske i dialog.

FORTSATT SAMVERKAN INOM KOMMUNEN

Manifestet för denna delaktighetsprocess var en överenskommelse mellan de olika kommunala förvaltningarna och nämnder som tillsammans ansvarar för den utveckling som berör parken – dvs Tekniska förvaltningen, Stadsbyggnadsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen samt Stadsledningsförvaltningen. Dessa aktörer behöver vara närvarande i beslut och arbete för parkens utveckling framåt.

ANSVAR FÖR PARKENS UTVECKLING

Med fördel inrättas ett ansvar hos en person eller grupp som kan hålla ihop parkens utveckling och bidra till att fortsätta en bred delaktighet, en kvalitativ kommunikation och säkerställa att parkens inriktning stöds genom insatser, förändringar och planer. I det ansvaret ingår att bevaka invånarnas delaktighet och säkerställa att återkoppling sker.

FORTSATT UPPFÖLJNING OCH ÅTERKOPPLING

Eftersom mycket av förändringsarbetet kommer att ske efter att denna rapport är framtagen kommer fortsatt återkoppling till invånarna behövas. Hur fortsätter dialogen, hur har synpunkter och tankar landat i utveck-

lingen, vilka lösningar har fått bidra till att nå inritningen etc? Hur har kommunen och aktörerna format sina förslag med stöd av denna rapport? Med tiden som insatser och åtgärder görs behöver kommunen också följa upp att effekterna av att dessa landar rätt utifrån önskan om inriktning. Hemsidan och kommunens andra mediakanaler används för information om vad som är på gång och hur invånarna kan bli involverade.

KOMMANDE PROJEKT

I alla kommande projekt, upphandlingar och tävlingar som berör parken kan denna rapport ligga som grund och förutsättning i förfrågan och syftesformulering. Exempelvis i kommande upphandlingar (hur förhålla sig till detta material vid extern gestaltning), vid detaljplanering i och kring parken.

FÖRDJUPNING I AV IDÉERNA

I kommande faser kan med fördel tankar och idéer som uppkommit i denna process behöva fördjupas och definieras. Det finns många frågor och olika åerspektiv på utvecklingen som testas när utvecklingsprocessen sätts igång. Våga testa och fördjupa skisser och förslag gemensamt med Mölndalsborna. Dra lärdomar om processen som varit, ta stöd i manifestet och ta hjälp av de som varit inblandade i tidigare skeden.

VÄRDEN

- ▶ Gemenskap och inkludering
- ▶ Funktioner året runt
- ▶ Tillgänglighet
- ▶ Interaktivitet och flexibilitet
- ▶ Alla åldrar
- ▶ Hälsa och träning
- ▶ Sinnlighet och mysfaktor
- ▶ Omväxling och förnyelse
- ▶ Avkoppling
- ▶ Trygghet
- ▶ Icke-kommersiellt

**STADSHUS-
PARKEN
– PLATS FÖR
VARDAG, FEST
OCH UTFLYKT**

FUNKTIONER

- ▶ Platser för att mötas och umgås
- ▶ Mobila möbler som kan flyttas runt
- ▶ Plats för lek
- ▶ Plats för fysisk aktivitet för alla åldrar
- ▶ Konst och kultur
- ▶ Tillfällig eller fast plats för scen
- ▶ Picknick- och grillplats
- ▶ Träffpunkt med café, öppet året runt
- ▶ Toaletter
- ▶ Vädskydd

GESTALTNING

- ▶ Ljusdesign och belysning (lyktor, ljusslingor och markbelysning)
- ▶ Omväxlande växlighet, vatten
- ▶ Bättre kopplingar till centrum, endast cykeltrafik genom parken
- ▶ Trappning i kyrkbacken som sittplatser eller för träning
- ▶ Genus- och tillgänglighetskunskap
- ▶ Fortsatt delaktighet

Kontakt

Lisa Wistrand

White arkitekter ab
Magasinsgatan 10
Box 2502
SE-403 17 Göteborg
Tel. +46 31 60 87 56
Fax +46 31 60 86 10
lisa.wistrand@white.se

white